

به نام خداوندی که شرافت و کرامت انسان را بر فرشتگان در علم
و دانستن قرار داد،

(و علم آدم الاسماء كلها ثم عرضهم على الملائكة ...)

سوره بقره آیه ۲۹

به نام آن ذات ربوبی که در اولین سخن گفتن با رسولش نام
قلم و گوهر دانش را زینت بخش کلام گردانید و ستایش او را
که بر ما منت نهاد تا در حد توان، مدرک معارف حقه‌اش باشیم
و پژوهندگان راه دانش.

۲۷۸۷۵

دانشگاه ————— گاه تو ————— ران

دانشکده فنی

۱۴۸۱۹

گروه مهندسی مکانیک

پایان نامه:

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک

گرایش طراحی کاربردی

عنوان:

طراحی و مدل سازی جعبه فرمان های هیدرولیک

استاد راهنما:

دکتر محمد رضا حائری یزدی

نگارش:

حسن فرخنده

تابستان ۱۳۷۸

۲۷۷۵

تقدیر و تشکر:

بر خود لازم می‌دانم از زحمات بی‌پایان خانواده‌ام که در کلیه مراحل تحصیلی مشوق و حامی من بوده‌اند تشکر و سپاسگزاری نمایم.

از تلاش‌های خالصانه، دلسوزانه، پیگیر و مستمر جناب آقای دکتر حائری یزدی جهت انجام پروژه که بدون آن کمک‌ها این پروژه به پایان نمی‌رسید، تقدیر و قدردانی می‌نمایم.

از مساعدت‌های جناب آقای دکتر قاضوی و حضور ایشان در جلسات پروژه و تسهیلاتی که به منظور ادامه کار پروژه فراهم نمودند، تشکر نموده و همچنین از جناب آقای دکتر صالح‌زاده که در جلسات مختلف پروژه شرکت کرده و از جهت منابع اطلاعاتی و فنی کمک‌های شایان توجهی نمودند کمال تشکر را داشته باشم.

در اینجا لازم می‌دانم از تشریف‌فرمائی داوران گرامی نیز تشکر نمایم

چکیده:

اهمیت سیستم فرمان در کنترل و هدایت وسیله نقلیه و استفاده روزافزون سیستم فرمان‌های قدرت در خودروها، ارائه مسائل مربوط به تحلیل و بررسی این سیستم‌ها را لازم می‌نمایاند. در این پایان‌نامه نخست به معرفی و نحوه عملکرد انواع جعبه فرمان‌های مکانیکی پرداخته شده است. سپس به مزایا و معایب هر کدام از سیستم‌های مکانیکی اشاره گردیده است. با آشنایی اولیه حاصل شده از این سیستم‌ها، سپس جعبه فرمان‌های قدرتی مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته و انواع آنها با توجه به تقسیم بندی‌های مختلف، در قالب یکی از آن دسته بندی‌ها معرفی شده است. تقسیم بندی انجام شده بر اساس نوع قرار گیری ادوات هیدرولیکی با سه دسته سیستم‌های اهرم بندی (لینکیجی)، نیمه مجموعه‌ای و مجموعه‌ای کامل ارائه شده است. بخاطر متداول و رایج بودن کاربرد جعبه فرمان‌های مجموعه‌ای کامل سعی شده است که این مورد اخیر بیشتر بررسی گردد. در این خصوص انواع جعبه فرمان‌های مجموعه‌ای کامل ارائه شده و نحوه عملکرد هر کدام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. سپس به پیشرفت‌های حاصل شده در این زمینه و پیدایش جعبه فرمان‌های مجهز به سنسور سرعت اشاره شده است. همچنین نحوه عملکرد تجهیزات اصلی جعبه فرمان‌های هیدرولیک بیان گردیده است.

برای بررسی مسائل طراحی، مواردی که در جریان طراحی باید مورد توجه قرار گیرند و سیستم را بر اساس آن تحلیل نمود، مشخص شده است. ابتدا یکی از جعبه فرمان‌های موجود مجهز به شیر کنترل با جابجایی خطی شبیه سازی گردیده است. در این الگو سعی شده که کلیه حرکتها در سیستم به جابجایی خطی تبدیل گردند تا بیان نحوه عملکرد و استخراج معادلات حاکم بر آن آسانتر شود. با توجه به الگوی ارائه شده، معادلات حاکم بر هر کدام از اجزاء جعبه فرمان بدست آمده و با داشتن فرضیاتی آنها به معادلات

خطی تبدیل شده‌اند. سپس دیاگرام بلوکی هر یک از اعضا ترسیم گردیده است. با ارتباط دادن این دیاگرام‌ها، مدار کنترل کل مجموعه جعبه فرمان بدست آمده است.

در قسمت پایانی نتایج حاصل از این دیاگرام‌ها ارائه گردیده و نتایج بر اساس سه ورودی استاندارد پله، شیب و ورودی سینوسی مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین تأثیر برخی از پارامترهای سیستم در رفتار مجموعه نشان داده شده است. و در آخر پیشنهاداتی برای ادامه کار پروژه مطالبی بیان می‌گردد.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	مقدمه
فصل اول: بررسی انواع جعبه فرمانها و مکانیزم ها	
۶	۱-۱- کلیات
۷	۲-۱- انواع جعبه فرمان
۷	۱-۲-۱- جعبه فرمان ماریجی
۸	۲-۲-۱- جعبه فرمان حلزونی با دنده تاج خروسی
۸	۳-۲-۱- جعبه فرمان کشوئی
۱۱	۴-۲-۱- جعبه فرمان حلزونی، غلتکی
۱۲	۵-۲-۱- جعبه فرمان انگشتی
۱۳	۶-۲-۱- جعبه فرمان ساچمه‌ای
فصل دوم: بررسی جعبه فرمانهای قدرتی	
۱۷	۱-۲- کلیات
۱۹	۲-۲- تقسیم بندی سیستم‌های فرمان قدرت
۲۰	۳-۲- فرمان قدرتی اهرمبندی
۲۲	۴-۲- فرمان قدرتی نیمه مجموعه‌ای
۲۳	۵-۲- فرمان قدرتی مجموعه‌ای کامل
۳۰	۱-۵-۲- جعبه فرمان مجموعه‌ای از نوع شیرخطی
۳۳	۲-۵-۲- جعبه فرمان هیدرولیک جبران کننده
۳۴	۳-۵-۲- جعبه فرمان قدرتی با شیر دورانی
۴۰	۶-۲- آخرین تحولات و توسعه سیستم های جعبه فرمان هیدرولیک
۴۹	۷-۲- اجزاء اصلی سیستم فرمان هیدرولیک.
۵۰	۱-۷-۲- پمپ و مخزن
۵۱	۲-۷-۲- شیر کنترل جریان
۵۲	۳-۷-۲- شیر محدود کننده فشار

۵۴	..... شیرهای کنترل جهت ۴-۷-۲
۵۴	..... شیرهای کنترل جهت از نوع خطی ۵-۷-۲
۵۷	..... شیر واکنش هیدرولیکی ۶-۷-۲
۵۹	..... شیرهای دورانی ۷-۷-۲

فصل سوم: طراحی و مدل سازی مدار هیدرولیک جعبه فرمان قدرتی

۶۷	..... کلیات ۱-۳
۷۱	..... نکات اساسی در طراحی سیستم فرمان هیدرولیک ۲-۳
۷۵	..... شبیه سازی سیستم هیدرولیک مجموعه فرمان ۳-۳
۷۸	..... شبیه سازی شیر کنترل جهت ۱-۳-۳
۸۴	..... شبیه سازی شیر محدود کننده واکنش هیدرولیکی ۲-۳-۳
۸۶	..... شبیه سازی مکانیزم انتقال ورودی به شیر کنترل جهت و عملگر .. ۳-۳-۳
۹۱	..... شبیه سازی عملگر هیدرولیکی (سیلندر و پیستون) ۴-۳-۳
۹۴	..... شبیه سازی چرخنده شانه‌ای و تاج خروسی ۵-۳-۳
۹۵	..... الگوی خطی شیر کنترل جهت ۴-۳
۹۵	..... الگوی خطی عملگر ۵-۳
۹۶	..... مدار کنترل سیستم هیدرولیک فرمان ۶-۳
۹۶	..... مدار کنترل عملگر هیدرولیک ۱-۶-۳
۹۷	..... مدار کنترل شیر هیدرولیک ۲-۶-۳
۹۸	..... مدار کنترل شیر واکنش هیدرولیکی ۳-۶-۳
۹۹	..... مدار کنترل پیچ حلزون و مهره حلزون ۴-۶-۳
۱۰۰	..... مدار کنترل کل مجموعه جعبه فرمان هیدرولیک ۴-۶-۳
۱۰۳	..... مدار کنترل الگوی غیرخطی مجموعه جعبه فرمان ۷-۳
۱۰۶	..... مدار کنترل کل سیستم فرمان ۸-۳

فصل چهارم: بحث و نتیجه‌گیری

۱۰۹	..... کلیات ۱-۴
۱۱۰	..... نتایج اجزاء جعبه فرمان ۲-۴
۱۱۳	..... نتایج پیستون عملگر ۱-۲-۴

۱۱۶	..... ۲-۲-۴- نتایج شیر کنترل جهت
۱۱۷	..... ۳-۲-۴- نتایج شیر واکنش هیدرولیکی
۱۱۹	..... ۴-۲-۴- نتایج مکانیزم انتقال ورودی به شیر کنترل جهت و عملگر (پیچ حلزون و مهره حلزون)
۱۲۰	..... ۳-۴- مطالعه رفتار جعبه فرمان به ازای ورودی های استاندارد (ورودی پله و سینوسی)
۱۲۴	..... ۳-۴- تأثیر پارامترهای جعبه فرمان بر روی عملکرد کلی آن
۱۲۸	..... ۴-۴- نتیجه گیری و پیشنهادات
	..... ضمیمه ۱-
	..... مراجع

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱- جعبه فرمان از نوع حلزونی با دنده تاج خروسی ۸
- شکل ۲-۱- جعبه فرمان از نوع کشوئی (شانه‌ای) ۹
- شکل ۳-۱- جعبه فرمان حلزونی، غلتکی ۱۱
- شکل ۴-۱- جعبه فرمان انگشتی ۱۲
- شکل ۵-۱- جعبه فرمان ZF از نوع ساچمه‌ای ۱۴
- شکل ۶-۱- نمای برش خورده جعبه فرمان از نوع ساچمه‌ای (تصاویر جانبی و روبرو) . ۱۵
- شکل ۱-۲- شماتیک دو نوع سیستم فرمان قدرت ۲۰
- شکل ۲-۲- نحوه عملکرد سیستم هیدرولیک فرمان از نوع اهرم بندی ۲۱
- شکل ۳-۲- ۲۲
- شکل ۴-۲- فرمان قدرتی نیمه مجموعه‌ای مجهز به شیر حرکت خطی ۲۳
- شکل ۵-۲- جعبه فرمان نیمه مجموعه‌ای از نوع ساچمه‌ای مجهز به شیر دورانی ... ۲۴
- شکل ۶-۲- جعبه فرمان رک و پینیون از نوع مجموعه‌ای کامل مجهز به سنسور سرعت ۲۵
- شکل ۷-۲- جعبه فرمان ساچمه‌ای از نوع مجموعه‌ای کامل مجهز به سنسور سرعت . ۲۶
- شکل ۸-۲- نمای داخلی جعبه فرمان مجموعه‌ای از نوع شیر دورانی ۲۷
- شکل ۹-۲- اجزاء داخلی شیر کنترل از نوع دورانی و نمایش مسیرهای جریان سیال . ۲۸
- شکل ۱۰-۲- جعبه فرمان مجموعه‌ای با شیر دورانی (طرح ساگینو) ۲۹
- شکل ۱۱-۲- جعبه فرمان قدرتی مجموعه‌ای از نوع شیر کنترل خطی (کرایسلر) ۳۰
- شکل ۱۲-۲- شیر خطی در حالت خنثی ۳۱
- شکل ۱۳-۲- شیر خطی در حالت گردش به چپ ۳۲
- شکل ۱۴-۲- شیر خطی در حالت گردش به راست ۳۳
- شکل ۱۵-۲- فرمان قدرتی نوع جبران کننده ۳۳
- شکل ۱۶-۲- جریان روغن در شیر دورانی در حالت خنثی ۳۵
- شکل ۱۷-۲- جریان روغن در شیر دورانی در حالت گردش به راست ۳۶
- شکل ۱۸-۲- جریان روغن در شیر دورانی در حالت گردش به چپ ۳۷

- شکل ۲-۲۰- نمای انفجاری یک جعبه فرمان قدرتی با شیر دورانی ۳۹
- شکل ۲-۲۱- دیاگرام شماتیک یک مدار هیدرولیکی فرمان قدرتی در حالت حرکت مستقیم ۴۱
- شکل ۲-۲۲- منحنی های مشخصه سیستم حس کننده برای سرعت های مختلف خودرو ۴۳
- شکل ۲-۲۳- جعبه فرمان قدرتی مجهز به سنسور سرعت (نمونه ZF) ۴۵
- شکل ۲-۲۴- دیاگرام جعبه فرمان مجهز به سنسور سرعت (نمونه ZF) ۴۶
- شکل ۲-۲۵- نمودار تغییرات نسبت تبدیل جعبه فرمان برحسب زاویه چرخش غربیلک ۴۶
- شکل ۲-۲۶- نمودار تغییرات گشتاور ورودی برحسب زاویه چرخش غربیلک برای دو حالت نسبت تبدیل ثابت و متغیر ۴۷
- شکل ۲-۲۷- سیستم دو مداره جعبه فرمان هیدرولیک مربوط به خودروهای سنگین ... ۴۸
- شکل ۲-۲۸- منحنی تغییرات جریان بر حسب سرعت دورانی پمپ در یک شیر کنترل جریان ۵۲
- شکل ۲-۲۹- طرح ساده ای از یک پمپ با شیر ترکیبی در دو حالت فعال شیر ۵۳
- شکل ۲-۳۰- منحنی تغییرات جریان بر حسب فشار در یک شیر محدود کننده فشار .. ۵۴
- شکل ۲-۳۱- شیر با اسپول خطی در وضعیت جابجاشده ۵۵
- شکل ۲-۳۲- شکل هندسی لبه شیر ماسوره ای چهارراهه ۵۶
- شکل ۲-۳۳- منحنی مشخصه جابجایی- فشار شیر چهارراهه ۵۷
- شکل ۲-۳۴- شیر با اسپول خطی به همراه شیر محدود کننده نیروی واکنشی در ملار واکنش هیدرولیکی . ۵۸
- شکل ۲-۳۵- شیر با اسپول خطی به همراه شیر محدود کننده نیروی واکنشی در ملار واکنش هیدرولیکی . ۵۸
- شکل ۲-۳۶- منحنی نیروی فرمان دادن برحسب بار چرخها در یک شیر کنترل خطی . ۵۹
- شکل ۲-۳۷- شکل برش خورده یک شیر با اسپول دورانی ۶۰
- شکل ۲-۳۸- ساخت شیر به روش ROLL - IMPRINTING ۶۲
- شکل ۲-۳۹- منحنی مشخصه شیر دورانی ۶۳
- شکل ۲-۴۰- شیر دورانی از نوع ستاره ای ۶۴
- شکل ۲-۴۱- منحنی مشخصه شیرهای ستاره ای ۶۵
- شکل ۳-۱- نمودار دبی لازم پمپ در سیستم هیدرولیک فرمان بر حسب مقادیر مختلف فشار ۶۹
- شکل ۳-۲- نمایش ساده ای از سیستم هیدرولیک مجموعه جعبه فرمان ۷۵

- شکل ۳-۳- نمایش ساده شیر کنترل جهت جعبه فرمان در سه وضعیت مختلف عملکرد ۷۹
- شکل ۳-۴- تغییرات ضریب تخلیه با جابجایی اسپول شیر ۸۰
- شکل ۳-۵- نمایش ساده شیر هیدرولیک به همراه مشخصات هندسی ۸۱
- شکل ۳-۶- نمایش نیروهای اعمال شده به اسپول (نیروی فنر و نیروی واکنش هیدرولیک) ۸۵
- شکل ۳-۷- نمودار تغییرات اختلاف فشار در شیر واکنش هیدرولیک بر حسب اختلاف فشار (P_L) ۸۶
- شکل ۳-۸- مکانیزم شبیه سازی شده پیچ حلزون و مهره حلزون ۸۸
- شکل ۳-۹- تصویر پیکر آزاد پیستون ۹۱
- شکل ۳-۱۰- نمایش مشخصات مربوط عملگر هیدرولیک ۹۲
- شکل ۳-۱۱- شبیه سازی شده چرخنده شانه ای و تاج خروسی همراه با نمایش نیروها . ۹۴
- شکل ۳-۱۲- مدار کنترل سیلندر هیدرولیک ۹۷
- شکل ۳-۱۳- مدار کنترل شیر کنترل جهت (ورودی = جابجایی اسپول، خروجی = دبی) ۹۸
- شکل ۳-۱۴- مدار کنترل شیر واکنش هیدرولیک (ورودی : فشار - خروجی : نیروی هیدرولیک) ۹۸
- شکل ۳-۱۵- مدار کنترل پیچ حلزون و مهره حلزون ۱۰۰
- شکل ۳-۱۶- مدار کنترل کل سیستم هیدرولیک مجموعه جعبه فرمان هیدرولیک ... ۱۰۲
- شکل ۳-۱۷- مدار کنترل غیر خطی شیر کنترل جهت (ورودی = جابجایی اسپول، خروجی = دبی) ۱۰۳
- شکل ۳-۱۸- مدار کنترل غیر خطی شیر واکنش هیدرولیک (ورودی : فشار - خروجی : نیروی هیدرولیک) ۱۰۴
- شکل ۳-۱۹- مدار کنترل سیلندر هیدرولیک در حالت غیر خطی ۱۰۵
- شکل ۳-۲۰- مدار کنترل غیر خطی سیلندر هیدرولیک (برای حالت ارتباط مکانیکی جابجایی ها) ۱۰۶
- شکل ۳-۲۱- مدار کنترل غیر خطی سیلندر هیدرولیک (برای حالت جابجایی هیدرولیکی) ۱۰۶
- شکل ۳-۲۲- مدار کنترل کل سیستم فرمان یک خودرو ۱۰۷
- شکل ۴-۱- نتایج حاصل از سیلندر هیدرولیک بازای اعمال جریان ثابت (ورودی پله) . ۱۱۴
- شکل ۴-۲- نتایج حاصل از سیلندر هیدرولیک بازای اعمال جریان سینوسی ۱۱۵

(ورودی سینوسی)

- شکل ۳-۴- نتایج حاصل از دو الگوی خطی و غیرخطی شیر کنترل جهت ۱۱۷
- شکل ۴-۴- نتایج حاصل از دو الگوی خطی و غیرخطی شیر واکنش هیدرولیکی ۱۱۸
- شکل ۵-۴- نتایج حاصل از دو الگوی خطی و غیرخطی ماریچ و مهره تویی ۱۲۰
- شکل ۶-۴- نتایج حاصل از دو الگوی خطی و غیرخطی جعبه فرمان هیدرولیک برای جابجایی ثابت
(ورودی پله) ۱۲۲
- شکل ۷-۴- نتایج حاصل از دو الگوی خطی و غیرخطی جعبه فرمان هیدرولیک برای جابجایی سینوسی
(ورودی سینوسی) ۱۲۴
- شکل ۸-۴- منحنی های احساس فرمان بازای مقادیر مختلف پارامترهای سیستم جعبه فرمان هیدرولیک ... ۱۲۶

فهرست علائم

A	سطح مقطع مؤثر پیستون
a	فاصله افقی همپوشانی اسپول در وضعیت خشتی
Be	ضریب تراکم پذیری روغن
β	ضریب تراکم پذیری روغن
β_e	ضریب تراکم پذیری معادل سیال و لوله بین شیر و عملگر
b	ضریب میرایی ویسکوز بین پیستون و جداره سیلندر
Cd	ضریب تخلیه شیر کنترل جهت
cs	فاصله افقی بازشدگی اسپول در وضعیت خشتی
Cdo	ضریب تخلیه شیر واکنش هیدرولیکی
Ctl	ضریب نشتی داخلی سیلندر
C_{1,2}(Z)	ظرفیت سیال محبوس شده
do	قطر راهگاه شیر محدودکننده واکنش هیدرولیک
d_n	قطر راهگاه شیر محدودکننده واکنش هیدرولیک
d	قطر محفظه شیر واکنش هیدرولیک
D	قطر پیستون عملگر
Fc	نیروی وارده از سوی نیروی وارده از سوی ورودی سیستم به پیستون عملگر
Fg	نیروی مقاوم روی پیستون از طرف چرخنده تاج خروجی
f(P_L)	نیروی هیدرولیکی ایجاد شده توسط محفظه‌های واکنش هیدرولیکی
F_P	نیروی پیش بار فنر شیر محدود کننده واکنش هیدرولیک
Ff	نیروی اصطکاک خشک بین پیستون و سیلندر
Fw	بار معادل موجود در تایرها
h	لقی بین اسپول و جداره شیر کنترل جهت
hs	لقی بین اسپول و جداره شیر کنترل جهت
k	ضریب سختی فنر شیر کنترل جهت
Ksmall	شیب در ناحیه همپوشانی کامل
Ko	شیب در ناحیه همپوشانی
Klarge	شیب خارج از ناحیه همپوشانی
Ku	ضریب تخلیه

Ku30	ضریب تخلیه اولیه راهگاه شماره ۳
Ku40	ضریب تخلیه اولیه راهگاه شماره ۴
L_o	طول معادل سیال و لوله با ستون روغن
L10	طول اولیه محفظه شماره ۱ سیلندر هیدرولیک
L20	طول اولیه محفظه شماره ۲ سیلندر هیدرولیک
m	نسبت تبدیل دنده شانهای و دنده تاج خروسی
ms	شیب ضریب تخلیه شیر
M1	جرم معادل پیستون و متعلقات
p	طول گام مارپیچ
P10	اختلاف فشار اولیه دو طرف پیستون
Ps0	فشار اولیه پمپ قدرت
P_{LH}	اختلاف فشار شیر واکنش هیدرولیک
P_{ln}	اختلاف فشار شیر واکنش هیدرولیک
P_{ls}	فشار نهایی محفظه شیر واکنش هیدرولیک
P_{ss}	فشار نهایی پمپ قدرت
q	نیروی ثابت اعمال شده توسط پیستون
Qs	جریان ثابت پمپ هیدرولیک
ro	جرم حجمی روغن مورد استفاده
R	شعاع زبانه مهره مارپیچ (جابجا کننده اسپول شیر کنترل)
S	جابجایی اسپول
Ss	مقدار حدی جابجایی اسپول شیر کنترل جهت
Tin	گشتاور ورودی
V1	حجم معادل سیال لوله
w	مقدار حدی راهگاه شیر
ws	عرض از مبدأ ضریب تخلیه شیر
Y	جابجایی شفت خروجی
z	جابجایی خطی پیستون
η	راندمان پیچ ومهره حلزونی (مارپیچ)
θ	زاویه ورودی
ψ	زاویه چرخش مهره مارپیچ

مقدمه:

برای هدایت هر وسیله نقلیه احتیاج به یک سیستم فرمان می باشد که این سیستم باعث چرخیدن چرخهای جلو یا عقب و در نهایت باعث گردش وسیله نقلیه می گردد. حرکت و گردش چرخهای جلو از طریق چرخ دنده ها و مکانیزمهایی که بین غربیلک فرمان و چرخها قرار دارد ایجاد می شود. به این مجموعه اصطلاحاً سیستم فرمان گفته می شود. سیستم فرمان از دو جزء تشکیل شده است. جعبه فرمان در انتهای ستون فرمان و مکانیزمها که بین جعبه فرمان و چرخهای جلو قرار گرفته است.

امروزه انواع خودروها خصوصاً خودروهای نیمه سنگین و سنگین مجهز به سیستم فرمان قدرتی می باشند. فرمانهای قدرتی برای کاهش کوشش چرخاندن فرمان طراحی شده اند که بوسیله اثر فشار هیدرولیکی بر روی پیستون عمل می کنند. این نوع فرمانها باعث می شوند که راننده آسانتر فرمان بگیرد و نیروی کمتری را صرف نماید. فشار هیدرولیکی مورد استفاده در این نوع فرمانها توسط پمپ هیدرولیک که از طریق میل لنگ موتور می چرخد ایجاد می گردد و روغن هیدرولیک در یک سیکل بسته، از پمپ به جعبه فرمان و از آن به منبع ذخیره و سپس به پمپ هدایت می شود.

موارد استفاده از فرمانهای قدرت یکی در خودروهای سنگین و دیگری در خودروهای مجهز به تایرهای پهنای زیاد می باشد. البته به نظر می رسد در دو حالت فوق استفاده از جعبه فرمانهای مکانیکی با نسبت تبدیل بالا سهل الوصول تر باشد. اما با افزایش نسبت تبدیل جعبه فرمان، هدایت و کنترل اتومبیل توسط راننده آهسته تر خواهد بود. این موضوع ایمنی خودرو را کاهش خواهد داد. لذا منطقی تر است بدون افزایش نسبت تبدیل جعبه فرمان از قدرت موتور جهت ایجاد یک نیروی کمکی برای چرخش چرخها استفاده گردد. بنابراین می توان به این روش با نیروی کمتر عملکرد فرمان را سریعتر و در نتیجه هدایت و کنترل خودرو را دقیق تر انجام داد.